

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 614/2021-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Šrobárova 2, Košice, IČO 00 397 768, zastúpenej Sýkorová – advokátska kancelária, s. r. o., Murgašova 3, Košice, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Mgr. Mária Sýkorová, PhD., proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6Sžfk 48/2020 zo 6. júla 2021 a uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S 223/2019 z 5. februára 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. septembra 2021 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 36 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uzneseniami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň navrhla, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť oboch napadnutých rozhodnutí do právoplatného skončenia konania o jej ústavnej sťažnosti.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a napadnutých uznesení vyplýva nasledovný stav vecí:

3. Úrad pre verejné obstarávanie v prejednávanej veci vykonal u sťažovateľky kontrolu dodržiavania zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“) pri zadávaní nadlimitnej zákazky po uzavretí zmluvy vrátane dodatkov postupom verejnej súťaže na dodanie tovaru na predmet zákazky „*Unikátne a kombinované prístrojové systémy pre molekulárnu*

medicínu s príslušenstvom pre UVP Medipark Košice“. Kontrolou zistil porušenia zákona o verejnom obstarávaní, z ktorých jedno mohla mať vplyv na výsledok verejného obstarávania. O výsledku kontroly úrad spracoval protokol o výsledku kontroly dodržiavania zákona o verejnom obstarávaní č. 7994-6000/2019-OD/4 z 11. septembra 2019 (ďalej len „protokol“), ktorý bol doručený sťažovateľke 20. septembra 2019. Sťažovateľka sa ku kontrolným zisteniam vyjadrila podaním doručeným úradu 3. októbra 2019.

4. Sťažovateľka sa žalobou doručenou krajskému súdu domáhala preskúmania zákonnosti predmetného protokolu. Napadnutým uznesením krajský súd žalobu sťažovateľky ako neprípustnú odmietol podľa § 98 ods. 1 písm. g) Správneho súdneho poriadku, keďže neboli naplnené podmienky na preskúmanie rozhodnutia v rámci správneho súdnictva, pretože protokol nie je predmetom spôsobilým súdneho prieskumu v správnom súdnictve, keďže nezasahuje do právnej sféry sťažovateľky.

5. Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka kasačnú sťažnosť, vyjadrujúc svoj nesúhlas s právnym posúdením povahy napadnutého protokolu, o ktorej rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že ju zamietol ako nedôvodnú, pretože sa s právnym posúdením veci krajským súdom stotožnil. V odôvodnení uviedol, že *„... protokol o výsledku dodržania zákona o verejnom obstarávaní, ako aj zápisnica o jeho prerokovaní v prípade, ak kontrolovanému subjektu neukladajú práva a povinnosti, sú iba podkladovým materiálom pre prípadné rozhodnutie o uložení sankcie za spáchanie správneho deliktu na úseku verejného obstarávania (§ 149 zákona č. 26/2005 Z. z.). Tieto správne akty nie sú spôsobilé zasiahnuť do práv a povinností kontrolovaného subjektu, pretože majú iba predbežnú povahu, a preto nepodliehajú súdnemu prieskumu. Až v prípade, ak správny orgán zvolí na základe zistení z kontroly zákonom predpísaný postup (podľa § 27a zákona č. 528/2008 Z. z.) a vyvodí z kontrolných zistení pre žalobcu sankčný postih, bude rozhodnutie o uložení pokuty ako aj postup správneho orgánu tomuto rozhodnutiu predchádzajúci, preskúmateľný súdom, pretože až týmto rozhodnutím dôjde k zásahu do práv a povinností žalobcu. Po preskúmaní podanej kasačnej sťažnosti najvyšší súd konštatuje, že v napadnutom uznesení sa s právnymi námietkami sťažovateľa krajský súd riadne vysporiadal a neopomenul žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na kasačnom súde, v dôsledku čoho krajský súd správne právne posúdil predmetnú vec a neporušil práva sťažovateľa na spravodlivý proces....“.*

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Proti napadnutým uzneseniam podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť, v ktorej s uvedenými závermi všeobecných súdov nesúhlasí a namieta, že pre odmietnutie žaloby a zamietnutie kasačnej sťažnosti neboli v prejednávanej veci zjavne splnené zákonné podmienky, čím jej bolo odňaté právo na spravodlivý proces vrátane práva na prístup k súdu. Napadnuté uznesenia považuje za nedostatočne odôvodnené a nepreskúmateľné. Dôvody, pre ktoré všeobecné súdy rozhodli o odmietnutí žaloby (z dôvodu tvrdenej neprípustnosti podanej správnej žaloby), podľa jej presvedčenia nemôžu obstáť. Sťažovateľka je toho názoru, že rozhodnutia všeobecných súdov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení povahy protokolu o výsledku kontroly a na svojvoľnom a zjavne neudržateľnom a neospravedliteľnom výklade práva, právne posúdenie veci všeobecnými súdmi považuje za nesprávne a arbitrárne. Nesúhlasí najmä s tvrdením, že

protokol nie je spôsobilý zasiahnuť do jej právnej sféry, pretože je na neho viazaná povinnosť riadiaceho orgánu obligatórne vyzvať kontrolovaný subjekt na vrátenie 1,5 -násobku sumy poskytnutej NFP.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základných práv sťažovateľky zaručených čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 a 2 listiny a práv zaručených čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu uznesením krajského súdu a najvyššieho súdu. Z rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že o skutkovo a právne obdobných veciach sťažovateľky už ústavný súd rozhodol uzneseniami č. k. III. ÚS 33/2018 z 30. januára 2018, č. k. III. ÚS 46/2019 z 5. februára 2019, č. k. IV. ÚS 45/2019 z 24. januára 2019, č. k. IV. ÚS 52/2019 z 31. januára 2019, č. k. I. ÚS 244/2019 zo 4. júna 2019, č. k. I. ÚS 326/2019 z 20. augusta 2019, č. k. I. ÚS 389/2019 zo 17. septembra 2019 a inými, na ktoré týmto poukazuje.

III.1. K napadnutému uzneseniu krajského súdu:

8. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

9. V rámci predbežného prerokovania návrhu na začatie konania ústavný súd dospel k záveru, že na preskúmanie napadnutého uznesenia krajského súdu bol príslušný najvyšší súd, ktorého právomoc predchádzala právomoci ústavného súdu, preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti, ktorou namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 a 2 listiny a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením krajského súdu, odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 36 ods. 1 a 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

10. Sťažovateľka vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu namieta neposkytnutie súdnej ochrany, keď sa najvyšší súd stotožnil s posúdením povahy napadnutého protokolu, ako ho vykonal krajský súd.

11. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je účelom práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ako aj práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) zaručiť každému prístup k súdu, čomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu viazaného procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi, dodržiavanie ktorých je garanciou práva na súdnu ochranu, vo veci konať a rozhodnúť

(porov. II. ÚS 88/01). Úlohou ústavného súdu je teda ustáliť, či meritórny prieskum procesného odmietnutia správnej žaloby, ktorý realizoval najvyšší súd, zodpovedal požiadavkám (zákaz *denegationis iustitiae*) plynúcim z uvedených základných práv sťažovateľky procesnej povahy.

12. Účelom správneho súdnictva nie je náprava akejkoľvek nezákonnosti vo verejnej správe, ale účinná ochrana subjektívnych práv fyzickej osoby alebo právnickej osoby, voči ktorej je verejná správa v jednotlivom prípade vykonávaná (III. ÚS 502/2015).

13. Zásadným pre posúdenie veci je preto záver o tom, či je protokol o výsledku kontroly spôsobilý zasiahnuť do sféry subjektívnych práv sťažovateľky, a následne, či jeho povaha pripúšťa prieskum v rámci správneho súdnictva, keďže najvyšší súd sa stotožnil s hodnotením krajského súdu, že nie je spôsobilým predmetom súdneho prieskumu.

14. Dôvodová správa k zákonu č. 57/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva v znení zákona č. 266/2009 Z. z. a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ktorým bolo do zákona č. 528/2008 Z. z. zavedené ustanovenie § 27a, uvádza, že dotknutými právnymi normami „*sa ustanovuje právo riadiaceho orgánu, ak zistí porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania vyzvať prijímateľa, aby vrátil príspevok, alebo jeho časť. Riadiaci orgán by pri určení výšky príspevku, ktorý sa má vrátiť, mal zohľadňovať povahu, závažnosť, spôsob a následky porušenia pravidiel a postupov verejného obstarávania. Ak prijímateľ dobrovoľne príspevok alebo jeho časť na základe výzvy nevráti, riadiaci orgán podá podnet Úradu pre verejné obstarávanie, ktorý následne postupuje v súlade so zákonom č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a ak zhodnotí, že k porušeniu pravidiel a postupov verejného obstarávania došlo, uloží pokutu v súlade s § 149 citovaného zákona. Po nadobudnutí právoplatnosti takéhoto rozhodnutia je riadiaci orgán oprávnený vydať rozhodnutie v správnom konaní, ktorým uloží prijímateľovi povinnosť vrátiť príspevok alebo jeho časť... Takéto právoplatné rozhodnutie je exekučným titulom, na základe ktorého je možné začať exekučné konanie na účely vymáhania prostriedkov, ktoré sa majú vrátiť.“. Dôvodová správa tak slúži podpore právneho názoru najvyššieho a krajského súdu, že v tomto štádiu konania nedochádza k zásahu do majetkovej sféry sťažovateľky.*

15. Využitie kompetencie úradu pre verejné obstarávanie s pozitívnym záverom o porušení pravidiel verejného obstarávania zakladá vrchnostenské postavenie riadiaceho orgánu, ktorý bude kompetentný autoritatívne uložiť povinnosť sťažovateľke vrátiť poskytnutý príspevok alebo jeho časť v zvýšenej sume, a to individuálnym správnym aktom preskúmateľným správnym súdom (m. m. III. ÚS 33/2018).

16. Z uvedených dôvodov ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní sťažnosti dospel k záveru, že potvrdenie procesného odmietnutia sťažovateľkinej správnej žaloby najvyšším súdom neznamenalalo v okolnostiach posudzovanej veci odopretie súdnej ochrany, keďže tá sa v správnom súdnictve priznáva len proti takým mocenským aktivitám verejnej správy, ktoré zasahujú do subjektívnych práv adresáta ich výkonu. Etapovitý charakter uplatňovania povinnosti vrátiť prostriedky poskytnuté na predmet zákazky poskytuje sťažovateľke právny priestor pre dovolávanie sa súdnej ochrany v neskorších štádiách tohto procesu proti prípadnému rozhodnutiu o povinnosti vrátiť poskytnuté finančné prostriedky, resp. proti prípadnému uloženiu sankcie za porušenie zákona o verejnom obstarávaní. Až v súvislosti s týmito rozhodnutiami možno hovoriť o individuálnom správnom akte, ukladajúcom povinnosť z pozície mocenskej autority s možnosťou ich núteného

výkonu. Protokol o kontrolných zisteniach je len „podkladový materiál“ (dôkazný prostriedok) aj pre prípadné uloženie sankcie za porušenie zákona o verejnom obstarávaní. Najvyšší súd to ústavne konformným spôsobom vyhodnotil v napadnutom uznesení, pričom sa nedopustil takého výkladu a aplikácie príslušnej zákonnej právnej úpravy, ktorými by poprel jej účel a význam.

17. Vychádzajúc z uvedených úvah, považuje ústavný súd sťažnosť v časti namietajúcej porušenie základného práva sťažovateľky zaručeného čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 36 ods. 1 a 2 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu za zjavne neopodstatnenú a ako takú ju odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.3. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

18. Sťažovateľka druhou námietkou vyslovuje svoje presvedčenie, že bolo porušené aj jej právo vlastníť majetok v nadväznosti na nesprávne vyhodnotenie povahy dotknutých dokumentov a odmietnutie spravodlivosti.

19. Porušenie hmotného ústavného vlastníckeho práva sťažovateľka odvodzovala od nesprávneho právneho posúdenia prípustnosti jej správnej žaloby všeobecnými správnymi súdmi. Keďže ústavný súd takéto pochybenie nezistil, neprichádza do úvahy ani prípadné vyslovenie porušenia tohto hmotného práva po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

20. Pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným porušením základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu ústavný súd sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

21. Keďže bola ústavná sťažnosť odmietnutá ako celok, stratilo opodstatnenie zaoberať sa ostatnými návrhmi sťažovateľky vrátane návrhu na odloženie vykonateľnosti napadnutých uznesení.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. novembra 2021

Robert Šorl
predseda senátu